

နိဗ္ဗာန် အကြောင်း (၁)

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာထေရ် အဂ္ဂမဟူပဏ္ဍိတ မိုးကုတ် ဆရာတော် (အမရပူရမြို့ - မင်္ဂလတိုက်ဟောင်း) ဟောကြားတော်မူသော ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းစဉ် အလုပ်ပေးတရားတော် **အမှတ်စဉ် (၃၆) စာအုပ်** အမှာစာ အပိုင်း မှ ထုတ်ယူထားသည်။

အမှာစာ

ဆရာတော်ဘုရားက အသေအချာဟောကြားထားသည်မှာ “**နိဗ္ဗာန် သဘောမကျဘဲ ဝိပဿနာ အားထုတ်နေလျှင်မရပါ**” ဟု ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာလူမျိုး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ နိဗ္ဗာန် နှင့်ပတ်သက်၍ နားလည်ထားသင့်ပါသည်။ သို့သော် သိရှိရန် မှာ သိမ်မွေ့နက်နဲ ခက်ခဲလှပါသည်။

ဥပမာ - နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ရုပ်နာမ်သိမ်းသွားသည်။ ကိလေသာ သိမ်းသွားသည်။ ဘာမှမရှိတာနိဗ္ဗာန်ဟု ယူလိုက်လျှင် **ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ** ဖြစ်သွားသည်။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ရွှေပြည်မြတ်ကြီး၊ ခိုင်မြဲမြဲပြကြီးဟုယူလိုက်လျှင် **သဿတဒိဋ္ဌိ** ဖြစ်သွားသည်။ နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ် ဝဋ်တိုတိုနှင့်ရလိုပါ၏ဟု ဆုတောင်းသူများသည် ရမ်းတောင်းနေသူများသာ ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဆရာတော်ဘုရား၏ နိဗ္ဗာန်တရားတော်များကို စုပေါင်းပြုစုပြီး ရေးသား လိုက်ရပါသည်။

နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဘာတုံး

နိဗ္ဗာန်ဆိုတာကတော့ အများနဲ့ဆက်ဆံတဲ့တရားမျိုးမဟုတ်ပါ။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ထူးမှ၊ ထူးခြားတဲ့လူမှရနိုင်-ရောက်နိုင်သည်။ ထူးခြားတဲ့လူ ဖြစ်အောင်လုပ်ပြီး ရှာကြည့်ဖို့၊ စုံစမ်း စမ်းသပ်ကြည့်ဖို့ ကောင်းပါသည်။

နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ရှိပါသလား

ရှင်နာဂသိန်မထေရ်မြတ်ကို မိလိန္ဒမင်းကြီးက- အရှင်ဘုရား နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ရှိပါသလား ဟု မေးသဖြင့် မထေရ်မြတ်က မင်းကြီး... နိဗ္ဗာန်သည် ရှိသည် ဟု ဖြေကြားတော်မူသည်။ မင်းကြီးက ဆက်လက်၍ “အရှင်ဘုရား နိဗ္ဗာန်သည် ပစ္စုပ္ပန်လား၊ အတိတ်လား၊ အနာဂတ်လား၊ ဘယ်ကာလမှစ ရှိပါသလဲ ဟု မေးရာ မထေရ်မြတ်က “အားလုံးမဟုတ်ဘဲ နိဗ္ဗာန်ရှိသည်မှာ မှန်သည်။ သို့သော် ကာလသုံးပါး က အလွတ် ဖြစ်သည် ဟု ဖြေဆိုတော်မူသည်။

နိဗ္ဗာန်ဟာ မရှိဘူးလို့ ဆိုရမှာလား

မင်းကြီးက – “အရှင်ဘုရား၊ ဒါဖြင့် နိဗ္ဗာန်မရှိပါဟု ဆိုရမှာပေါ့ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားပြန်ရာ မထေရ်မြတ်က ဥပမာပြု၍ ဖြေဆိုတော်မူပါသည်။

မင်းကြီး ဝါးစိမ်းနှစ်လုံးထဲတွင် နဂိုက မီးရှိနှင့်သလား – ဟု မေးရာ မရှိနှင့်ပါဟု ဖြေသဖြင့် ယင်းဝါးနှစ်လုံးကို အချင်းချင်း ကြာကြာ

ပွတ်တိုက်လိုက်လျှင် မီးရှိမလာပေဘူးလား ဟု မထေရ်မြတ်က မေးပြန်ရာ မင်းကြီးက မီးရှိလာပါတယ်ဘုရားဟု ဖြေကြားတော်မူသည်။ ဆက်လက်၍ မင်းကြီး ထိုဥပမာ အတိုင်းပင် နိဗ္ဗာန်သည် ကာလသုံးပါးက အလွတ်ဖြစ်သော်လည်း အားထုတ်မှု လုံ့လဝီရိယ အစွမ်းကြောင့် ပေါ်လာရသည်။ အားထုတ်သူအဖို့၌ နိဗ္ဗာန်သည် ရှိသည်ဟု မှတ်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း မထေရ်မြတ်က ဖြေဆိုသဖြင့် မင်းကြီးက မှန်လှပါ သဘောကျ ကျေနပ်ပါပြီဘုရား ဟု လျှောက်ထားတော်မူသည်။

နိဗ္ဗာန်သည် လုံးရပ်သဏ္ဍာန်နှင့် ထင်ရှားရှိသလား

မိလိန္ဒမင်းကြီးက အရှင်ဘုရား နိဗ္ဗာန်ဟာ အထည်ဒြပ်သဏ္ဍာန်နဲ့ ထင်ရှားရှိပါသလား၊ ထင်ရှားမရှိဘူးလားလို့ မေးလျှောက်သဖြင့် ရှင်နာဂသိန်မထေရ် - တကာတော်မင်းကြီး နိဗ္ဗာန်ဟာ ဒြပ်သဏ္ဍာန်နဲ့ တော့ ထင်ရှားမရှိဘူးဟု ဖြေသဖြင့် မင်းကြီးက ဒါဖြင့်ဘုရား နိဗ္ဗာန်ဟာ ထင်ရှားမရှိဘူး ဆိုယင် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုတယ် ဆိုတဲ့ စကားသည် အလကားမဖြစ်ပေဘူးလား ဟု မေးပြန်ပါသည်။

ရှင်နာဂသိန်က ယခင်ဥပမာအတိုင်းဖြေဆိုရာ၌ - ဝါးနှစ်လုံးထဲမှာ နဂိုက မီးမပါသော်လည်း ပွတ်ပါများလျှင် မီးထွက်လာပြီး မပွတ်လျှင် မီးမထွက်သကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်သည် အားထုတ်မှ ပေါ်လာသည်။ အားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှသာ မြင်နိုင်သည်၊ တွေ့နိုင်သည်။ အားမထုတ်လျှင် မမြင်နိုင်ပေဘူးဟု မိန့်တော်မူသည်။ နိဗ္ဗာန်သည် အားထုတ်သူများအတွက် ကိုယ်အနားမှာပင်ရှိသည်။ မီးပွတ်ယောက်ျားကဲ့သို့ မနေမနား အားထုတ်ရမည်ဖြစ်သည်။

နိဗ္ဗာန်ဟာ တည်ရာရှိပါသလား

မိလိန္ဒမင်းကြီးက နိဗ္ဗာန်ဟာ တည်ရာရှိပါသလား၊ ဘယ်နေရာမှာ တည်နေပါသလဲ - လို့ မေးသဖြင့် ရှင်နာဂသိန်က တကာတော်မင်းကြီး နိဗ္ဗာန်ဟာ တည်ရာမရှိဘူး၊ ဘယ်နေရာ တည်တယ်လို့မဆိုနိုင်ဘူးလို့ ဖြေဆိုသဖြင့် မင်းကြီးက အရှင်ဘုရား ဒါဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဟာ မရှိတော့ဘူးလား၊ နိဗ္ဗာန်ရ တယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုနည်းနဲ့ ရနိုင်ပါသလဲ။

နိဗ္ဗာန်ရတယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုရနိုင်ပါသလဲ

ရှင်နာဂသိန်က မင်းကြီး နိဗ္ဗာန်ရှိတာမှန်သည်။ သို့ရာတွင် နိဗ္ဗာန်ကို ကံတိုက်လို့ဖြင့် ဘယ်နည်းနှင့်မှ မရနိုင်ပါ။ ဉာဏ် တိုက်မှသာ ရနိုင်ပါသည်။ ဒါန၊ သီလ၊ သမထမှုဖြင့် ရနိုင် ရောက်နိုင်ရန် အခွင့်မရှိပါ။ ဝိပဿနာ ဘာဝနာကို အခါခါပွားယူမှ ရနိုင်ရောက်နိုင်သည်။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ထက်သန်သဖြင့် တစ်ဆင့်တက်ပြီး မဂ်ဉာဏ်ကျမှ နိဗ္ဗာန်ရနိုင်ကြောင်း ဖြေကြားတော်မူသည်။

နိဗ္ဗာန်ရချင်ယင် ဘာလုပ်ရမလဲ

နိဗ္ဗာန်ရချင်ယင် ရှေ့က ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ နဲ့ ကြိုးစားပြီး ခန္ဓာမှာ ပေါ်လာသမျှ ဖြစ်ပျက်ရှုရပါမည်။ ရှုအားများ လာ၍ ဉာဏ်ရင့်လာယင် ရှုနေရင်းနှင့် ဖြစ်ပျက်မရှိသောဘက် သို့ ဉာဏ်လှည့်သွားသည်။ အဲဒါ နိဗ္ဗာန်ပင် ဖြစ်ကြောင်း ရှင်နာဂသိန်က အမိန့်ရှိပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားက နိဗ္ဗာန် ရလို၊ ရောက်လိုလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြတ်ပုံဆက်ပုံ နားလည်အောင်လုပ်ပါ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နားမလည် လျှင် ဘယ်တော့မှမရဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန် မိန့်ကြားပြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နားလည်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်ရန် အကြိမ်ကြိမ် တိုက်တွန်းထားပါသည်။

အတ္တိဝဇ္ဇပုဏ္ဏား မေးသဖြင့် နိဗ္ဗာန်နှင့် ပတ်သက်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားရာတွင် ဖြစ်ပျက် ရှုသောအယူ၊ ဖြစ်ပျက်မြင်သော အယူ သည် ငါဘုရား၏ အယူဖြစ်သည်။ ရရှိသေး အကျိုးကျေးဇူးများမှာ ဖြစ်ပျက်ရှုသဖြင့် တဏှာ၊ မာနာ၊ ဒိဋ္ဌိ ချုပ်ပြီး ကိလေသာချုပ်၊ ခန္ဓာ ချုပ်ပါသည်။ **သမုဒယသစ္စာ ကိလေသာသည် မီးဖြစ်ပြီး ခန္ဓာသည် လောင်စာဖြစ်ရာ လောင်စာသိမ်း၍ မီးငြိမ်းသွားခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ဖြစ် ပါသည်။**

ဝဋ်ကျွတ်ခြင်းသဘောဖြင့်ကြည့်ပါလျှင် **ကိလေသဝဋ်** ဖြစ်သော တဏှာနှင့်ဥပါဒိန် ချုပ်ပျောက်ခြင်းကြောင့် **ကမ္မဝဋ်**ဖြစ်သောကံမ လာတော့ပါ။ **ဝိပါကဝဋ်** ဖြစ်သော နောက်ခန္ဓာငါးပါးလည်း မဖြစ် သဖြင့် **ဝဋ်သုံးပါး ကျွတ်သွားခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ဖြစ်ပါသည်။**

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောမှာ **တဏှာ၊ဥပါဒိန်၊ကံ အကြောင်းချုပ် သဖြင့် အကျိုးခန္ဓာ ချုပ်ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ဖြစ်သည်။** သစ္စာအလိုမှာ **သမုဒယသစ္စာသုံးပါး ချုပ်သဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာ ခန္ဓာငါးပါး ချုပ်ခြင်း သည် နိဗ္ဗာန် ဖြစ်ပါသည်။** သို့ဖြစ်၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော် အတိုင်း **အကြောင်းချုပ်၍ အကျိုးချုပ်ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ပင်ဖြစ် ပါသည်။**

နိဗ္ဗာန်သည် ရှိပါသလား - မရှိဘူးလား ဟု မေးပါလျှင် မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတို့ နိဗ္ဗာန်သည်ရှိသည် ဟု ဟောကြား ထားပြီးဖြစ်သည်။
နိဗ္ဗာန်သည် နာမ်သဘော ရုပ်သဘော ရှိသလားဟုမေးပါလျှင် **ငြိမ်းအေးသောသဘော ရှိပါသည်။အေးချမ်းသောနေရာကလေးသည် ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် သဘောသတ္တိရှိသည်။ ရွှေ့ပြောင်းသော သဘောမရှိ၊ လုံးရပ် သဏ္ဍာန်မရှိ**ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူပါသည်။

ကိလေသာသိမ်း၊ ခန္ဓာသိမ်းသောပုဂ္ဂိုလ်သည် **ငြိမ်းအေးသော သဘောသာ ရောက်သွားသည်။ ဘယ်မှမသွားပါ။**လောင်စာသိမ်း၍ မီးငြိမ်းသောသဘောရှိသည်။ နိဗ္ဗာန်သည် ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်၌ ကိုယ်တိုင် မြင်ရသော တရားမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

နိဗ္ဗာန်ကို အားလုံးသောပုဂ္ဂိုလ်များ ရနိုင်ပါသလား ဟု မေးပါလျှင် ရှင်နဂသိန်မထေရ်မြတ်က ဖြေကြားထားသည် မှာ အားလုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မရနိုင်ပေဘူး ဟု မြတ်ကြားပါသည်။

နိဗ္ဗာန်ကို ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်များ ရနိုင်မလဲ

မိလိန္ဒမင်းကြီးအား ရှင်နဂသိန်မထေရ်ကြီး မိန့်ကြားရာတွင် - မင်းကြီး “အဘိညေယျ အဘိဇာနာတိ” **ထိုးထွင်းပြီးသိရမည့် တရား ဖြစ်သဖြင့် ထိုးထွင်းပြီးသိသောပုဂ္ဂိုလ်မှာ နိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင်သည်**ဟု ဖြေတော်မူပါသည်။

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသည် ဘယ်ချမ်းသာနှင့် တူပါသလဲ

မိလိန္ဒမင်းကြီးက အရှင်ဘုရား နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသည် ဘယ်ချမ်းသာ နှင့်တူပါသလဲ - ဟု မေးမြန်းသဖြင့် ရှင်နာဂသိန် မထေရ်မြတ်က -မင်းကြီး ဥပမာအားဖြင့်ပြောရယင် ပဋိသန္ဓေ ကတည်းကပင်မျက်စိ မမြင်သောလူက အဖြူဆိုတာ ဘယ်လိုဟာတုံး၊ အနီဆိုတာ ဘယ်လို ဟာတုံး၊ နေဆိုတာ ဘာနှင့်တူသတုံး လို့မေးတာနှင့် တူနေပါသည်။ သူ့မှာ မျက်စိ ပါမလာသဖြင့် လောက၌ရှိသောအရာဝတ္ထုများကို မည်သို့မျှ ခွဲခြမ်းပြီးသိနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။

ဤဥပမာအတိုင်း လောက တွင်ရှိနေကြသော လောကသားများအဖို့ လောကနှင့်တန်သော မျက်စိသာပါလာကြပါသည်။ လောကထက် လွန်သော၊လောကမှာရှိသော ချမ်းသာမျိုးများနှင့်နှိုင်းယှဉ်မရသော လောကုတ္တရာနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသည် လောက၌မည်သည့် ချမ်းသာနှင့်မှ တူသည်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။ နိဗ္ဗာန်နှင့်တူသော ချမ်းသာသည် လောက၌မရှိ - ဟု မှတ်ရန် ဖြေဆိုတော် မူပါသည်။

အကြောင်းသုံးပါးလွတ်သော နိဗ္ဗာန်

မိလိန္ဒမင်းကြီးက အရှင်ဘုရား ကံအကြောင်းတရား၊ ဟေတု အကြောင်းတရား စသည်တို့နှင့် မပတ်သက်သောတရားကို ပြော ကြားပါရန် လျှောက်ထားသဖြင့်။ ရှင်နာဂသိန်မထေရ်က- မင်းကြီး ဟာလာဟင်းလင်း ဖြစ်နေသော ကောင်းကင်ကြီးသည် ဘယ်သူမှ လုပ်ထားခြင်းမဟုတ်ပါ။ အကြောင်းတရားသုံးပါးမှ လွတ်ပါသည်။ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း ကံကလုပ်ထားခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဟေတု အစရှိသည် တို့ကလုပ်ထားခြင်းလည်းမဟုတ်သဖြင့် အကြောင်းသုံးပါး လွတ်ပြီး အမြဲတမ်းရှိသည်ဟု ဆိုတော်မူပါသည်။

နိဗ္ဗာန်သည် ကံအကျိုးမဟုတ်ပါ။ အကြောင်းကံက လုပ်ထားခြင်း မဟုတ်ပါ။ ဉာဏ်အကျိုးဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သွားလိုလျှင် ဉာဏ်စခန်းအလုပ် လုပ်ရမည် ဖြစ်သည်။ ဉာဏ်နဲ့လုပ်ရမည် မှန်သော်လည်း နိဗ္ဗာန်သည် ဉာဏ်ကလုပ်ထားသော နိဗ္ဗာန်မဟုတ်ပါ။ ဉာဏ်ကပို့မည့်နိဗ္ဗာန်သာ ဖြစ်ကြောင်း ဆရာတော်ဘုရားက ဟောပါသည်။

ဉာဏ်လက္ခဏာနှင့် နိဗ္ဗာန်

မိလိန္ဒမင်းကြီးက အရှင်ဘုရား-ဉာဏ်၏လက္ခဏာကို ပြောကြပါရန် လျှောက်ထားသဖြင့် ရှင်နာသိန်မထေရ်က - တကာကြီး၊ ဉာဏ် ဆိုသည်မှာ ထိုးထွင်းသိမြင်သော စွမ်းရည် သတ္တိရှိသည်။ ဥပမာ- တကာကြီး မှောင်ထဲမှာမီးထွန်းလိုက်ပါ။ အမှောင်ပျောက်ပြီး အလင်းရောက်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ မီးသည် အလင်းပေးသည်။ အမှောင်ပျောက်သည်။ ရှိနေသော ပစ္စည်း ကို မြင်အောင်ပြသည်။ ထိုအတူပင် ဉာဏ်၏ လက္ခဏာသည် အဝိဇ္ဇာမှောင်ကို ဖျောက်ပေးသည်။ ပညာတည်းဟူသော အရောင်လင်းလင်း ထွက်သည်။ ရှိနေသောနိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ပြပါသည်။

နိဗ္ဗာန်ကို ဘာကြောင့် မတွေ့မမြင်ကြသနည်း

နိဗ္ဗာန်ကို မတွေ့၊ မမြင်၊ မရောက်ကြခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာ အမှောင်ထုကြီး ရှေ့ကခံနေ၍ ဖြစ်သည်။ ပညာအလင်းရောင် မရှိသဖြင့် အမြဲတမ်းရှိ နိဗ္ဗာန်ကို မတွေ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်တွေ့နိုင်ရန် ဉာဏ်ကိုအရေးထားရမည်။ ဉာဏ်ကမှ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်နိုင်ကြောင်း ဟောကြားတော်မူသည်။

နိဗ္ဗာန် ကိုယ်တိုင်ရအောင် လုပ်ထားကြပါ

ဆရာတော်ဘုရားက – ဒို့ တကာတွေ အင်မတန်ကံကောင်းကြလို့ပဲ။ ဘုရားဟောတော်မူတဲ့စကားတော်တွေ ဆရာကောင်း သမားကောင်း နဲ့ တွေ့ကြရလို့ သိကြရတာ။ အကြောင်းအကျိုး နားလည်ကြရတာ။ သာမည မအောက်မေ့ကြနဲ့၊ နက်နက်နဲနဲ သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သူသိသလို သိပါစေ ဆိုတဲ့ စေတနာနဲ့ တိုက်တွန်းတဲ့ ကိစ္စ ဖြစ်တယ်။ ပြောပြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ သူ့ ပါရမီနဲ့သူလာပေလို့ ပြောပြနိုင်တယ်။

လေးလေးစားစား လိုက်နာ အားထုတ်ကြ၊ ကိုယ့်အနိစ္စ မကြိုခင် ကိုယ်မသေခင်မှာသာ ကိုယ့်သာသနာရှိတာပါ။ အချိန်များများစားစား မရှိတော့ဘူး။ ထမင်းမစားရချင်နေပါစေ၊ ဒီအလုပ်ကိုဖြင့် အလျင်ပြီး အောင် လုပ်လိုက်ကြပါလို့ လေးလေးနက်နက်ကြီး တိုက်တွန်းပါတယ်- ဟု ဟောကြားတော်မူပါသည်။

နိဗ္ဗာန်ကို ဘယ်လိုတွေ့နိုင်မလဲ

နိဗ္ဗာန်သည် ဖြစ်ဆဲလဲမဟုတ်၊ ဖြစ်ပြီးလဲမဟုတ်၊ ဖြစ်လတ္တံ့ တရား လဲမဟုတ်၊ သူတစ်ပါးက ဖြစ်စေတဲ့ တရားလဲ မဟုတ်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ကာလသုံးပါးက လွတ်သည်ဟု အမိန့်ရှိထားရာ မိလိန္ဒမင်းကြီးက – အရှင်ဘုရား နိဗ္ဗာန်ကို ဘယ်လိုတွေ့နိုင်မလဲ၊ တွေ့အောင် ဘယ်လိုရှာရမှာလဲ – ဟု မေးမြန်းသဖြင့် မထေရ်မြတ်က အရှင်မင်းကြီး နိဗ္ဗာန်သည် ကာလသုံးပါးက အလွတ်ဖြစ်သော်လည်း နိဗ္ဗာန်ကို မနော(စိတ်)နှင့်တွေ့နိုင်သည်၊ နိဗ္ဗာန်တွေ့လိုလျှင် မနောနှင့် ရှုရမည်။ မနောမှာတွေ့နိုင်သည်ဟု ဖြေဆိုတော်မူသည်။

နိဗ္ဗာန်ကို ဘယ်မနော(စိတ်)နှင့် ရှာမလဲ

နိဗ္ဗာန်ကို စင်ကြယ်သောမနော(စိတ်)ဖြင့်ရှာရမည်။ စင်ကြယ် မနောသည် ကိလေသာမရောသော မနောကို ပြောခြင်းဖြစ်ရာ နိဗ္ဗာန် မြင်လိုလျှင် စင်ကြယ်သောဉာဏ် ကိုယ်ပိုင်ရအောင်လုပ် ရပါမည်။ ကိလေသာနှင့်အဆက်အသွယ်ပြတ်သော မနောသည် မဂ်ဉာဏ်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုနိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင်ဝိပဿနာရှုခြင်းသည် အာသဝနယ်ထဲမှ စိတ်ကို ရှုနေခြင်းသာ ဖြစ်၍ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်လည်း နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံ မပြုနိုင် သေးပါ။ နိဗ္ဗာန်ကို မမြင်နိုင်သေးပါ။

နိဗ္ဗာန်ရှာလိုလျှင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အဆင့်ဆင့်တက်ခြင်းဖြင့် စင်ကြယ်လာလျှင် ဉာဏ်ထက်လာမည်။ ကိလေသာဝေးလေလေ ဉာဏ်ထက်လာလေလေ ဖြစ်သဖြင့် ဉာဏ် စင်ကြယ်လာမည်။ စင်ကြယ်ယင် နိဗ္ဗာန်မြင်သည်ဟု မှတ်ရန် ဆရာတော်ဘုရား ဟောကြားပါသည်။

ယမကရဟန်း၏ နိဗ္ဗာန်ဖြေကြားပုံ

ယမက သောတာပန်တည်သွားသောအခါ ရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ် မြတ်က - ရှင်ယမက ရဟန္တာသေယင်ဘယ်သွားသလဲဟု မေးမြန်းရာ ယမကရဟန်းက ဖြေကြားသည်မှာ-

အရှင်ဘုရား၊ ခန္ဓာငါးပါးသည် အနိစ္စတရား၊ အနိစ္စတရားသည် ဒုက္ခတရား ဖြစ်ပါသည်။ အဲဒီ ဒုက္ခတရားတွေ ကုန်ဆုံးသွားသည် - ဟု ဖြေကြားသွားပါသည်။

နိဗ္ဗာန်သည် ဒုက္ခသိမ်းသွားခြင်း ဖြစ်သည်၊ ငြိမ်းအေးခြင်း သဘော
ရောက်သွားသည်။ နိဗ္ဗာန်သည် ဒုက္ခတွေ့ကုန်ဆုံးသည့်နေရာ၊ သုခ
သက်သက်နှင့်နေခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားတော် မူပါသည်။

မိုးကုတ်ဝိပဿာလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ပြန့်ပွားရေး အဖွဲ့ချုပ်
အမှတ်- ၈၂၊ နတ်မောက်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
[၁၅-၇-၁၉၉၅]